

Петрушка О.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія
Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДІВ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Забезпечення максимально високого рівня добробуту громадян та соціальної стабільності суспільства є одним із актуальних завдань держави. Досягнути цього можливо шляхом вдосконалення діючої системи соціального захисту, домінуючою складовою якої виступає соціальне страхування. Основна роль соціального страхування полягає у забезпеченні застрахованих осіб матеріальними благами та послугами внаслідок настання певних соціальних ризиків: старості, хвороби, безробіття, втрати годувальника та ін. Саме завдяки ефективному управлінню органів соціального страхування можна досягнути високих соціальних стандартів та створити нову модель соціального захисту в Україні, яка відповідатиме принципам соціальної справедливості та економічної ефективності.

Розвиток та функціонування системи соціального страхування в Україні є одним із найважливіших завдань соціальної політики нашої держави, яка полягає у забезпеченні гарантійних прав та матеріального захисту громадян, що опинилися у скрутному становищі внаслідок настання певних страхових ризиків. Виходячи з цього, управління системою соціального страхування забезпечується виконанням ряду завдань, серед яких: класифікація ризиків, які підлягатимуть обов'язковому соціальному страхуванню, встановлення рівня соціальних внесків, забезпечення компенсацій втраченого заробітку при настанні страхових випадків та організація їх виплат застрахованим особам, планування доходів та витрат фондів соціального страхування,

адміністрування страхових внесків, а також контроль за формуванням та використанням фінансових ресурсів соціального страхування.

Підвищення рівня ефективності управління системою соціального страхування в Україні вимагає вирішення низки важливих завдань, що полягають у забезпеченні необхідною кількістю та структурою трудових ресурсів; скороченні розривів між рівнями матеріального забезпечення працюючих та непрацюючих громадян; формуванні фондів грошових коштів для покриття соціальних виплат та ін. Основними проблемами системи соціального страхування є недосконалість та розбіжність законодавчої бази у сфері соціального страхування, високі адміністративні витрати фондів соціального страхування, які створюють перешкоди для забезпечення матеріальних виплат застрахованим особам, низька якість надання соціальних послуг, а також здійснення неефективного управління соціальними процесами в державі[1, с.1349].

Для визначення ефективності управління системою соціального страхування доцільно застосовувати наступні критерії оцінки:

- 1) *Дотримання міжнародних стандартів мінімальних норм соціального захисту.*
- 2) *Обґрунтованість страхових тарифів.*
- 3) *Стабільність нормативно-правової бази соціального страхування.*
- 4) *Адміністрування внесків на обов'язкове соціальне страхування.*
- 5) *Відсутність у органів управління ресурсами соціального страхування функцій та завдань, не пов'язаних із соціальним страхуванням.*
- 6) *Точний розрахунок планових та прогнозних показників системи соціального страхування.*
- 7) *Обґрунтованість страхових резервів та ефективність їх використання.*
- 8) *Можливість самостійного розрахунку застрахованим призначених їм сум страхових виплат (пенсій, соціальних допомог, компенсаційних виплат).*

9) *Доцільність залучення недержавних фінансових інституцій до управління коштами обов'язкового соціального страхування* [2, с.36; 3].

Таким чином, враховуючи вищезазначені критерії при прийнятті управлінських рішень, керівні органи фондів соціального страхування зможуть оптимізувати використання фінансових ресурсів системи соціального захисту, вдосконалити адміністрування соціальних внесків, вдосконалити діяльність уповноважених органів, зробивши її більш прозорою та зрозумілою для застрахованих осіб, а також забезпечити інтеграцію України у міжнародну систему соціального страхування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Чебан І.А., Абрамова А.С. Оцінка стану системи соціального страхування в Україні. *Молодий вчений*. 2017. №11(51). С.1346-1350.
2. Sedova M.L. Criteria for evaluating the effectiveness of compulsory social insurance system management. *Вестник финансового университета*. 2012. №1. С.34-41.
3. Hufner M. What Would Bismarck Have Done? URL: <http://www.theglobalist.com/StoryId=36515>.